

POHDISKELUA ROTUMÄÄRITELMÄSTÄ JA

Marja Masalin

Todettakoon nyt heti kärkeen, että koska meikäläinen on vuosien saatossa leimaantunut jonkinlaiseksi seuran äänitorveksi, esitän nyt vain omia mielipiteitäni, joihin jokaisella toki on oikeus.

Lapinkoira-lehden numerossa 3/86 julkaistiin lapinkoiran rotumääritelmäehdotus, johon olisi saanut ottaa kantaa marraskuun loppuun mennessä. Mietimme asiaa johtokunnan kokouksessa, ja totesimme sen jotensakin mahdolliseksi tehtäväksi.

Rotumääritelmän laatiminen tällaiselle luonnonrodulle vaatisi hyvää maatiaiskannan tuntemusta ja vankkoja perusteluita, ja on niin vastuullinen tehtävä, että ainakin henkilökohtaisesti haluan pysytellä paremminkin säilyttämisen kannalla. Jokin eittämättä aitolappalainen vanha tyyppi jää pakostakin rotumääritelmän ulkopuolelle, ja karsinta on oivallinen keino hävittää viimeisetkin rippeet siitä.

Rotumääritelmän kohta hännänkantotavasta kieli, että puhumme kokonaan eri rodusta. Samoin säkäkorkeus pitäisi suhteuttaa rungon pituuteen. 40-senttinen neliskantainen koira on kirppu, mutta jos se on pitkärunkoista, matalajalkaista tyyppiä, niin OK. Ja millä perusteilla tällaista kääpiörotua nyt ollaan luomassa?

Näyttelyt ovat myös tilaisuuksia, joista on keskusteltu puolesta ja vastaan. On turha väittää, etteikö näyttelymenestyksellä olisi mitään merkitystä. On ollut puhetta, onko mielekästä omissa katselmuksissamme asettaa koiria lainkaan paremmuusjärjestykseen, koska se aiheuttaa turhautumista jäsenissä, joiden koira ei pärjää.

Kennelliiton näyttelyt ovat sitten luku sinänsä. Vaivuin syviin aatoksiin viimeisimmässä Messukeskuksen näyttelyssä:

Paimensukuisia oli mukana viisi kappaletta, rakenteellisesti virheettömiä "parhaita" koiriamme. Kaikki saivat kakkosen syystä: "Ei nosta juostessaan häntää selälle". Ja koirien omistajat olivat nyrpeitä ja pahoillaan. Selitä siinä sitten, että ei sen TARVITSEKAAN, koska paimenkoiran häntä on LIIKKUVA, ja nimenomaan koiran juostessa se liehuu lippuna perässä. Tämä olikin silmiinpistävin ero, kun katsoi valioluokan uroksia, joiden häntä makasi koiran juostessakin raskaana käärönä selällä. Paimensukuisen häntä on koiran tunteiden herkkä tulkki, ja se nousee selälle silloin kun huvittaa, uroksilla parhaiten toisen uroksen läheisyydessä. Siinä tilanteessa ne pullistelevat ja pörhistelevät ihan varpailleen nousten, ja

POHDISKELUA ROTUMÄÄRITELMÄSTÄ

aiheuttavat jopa neliömäisen vaikutelman. Tästä "mittarimato" - ilmiöstä Antero Hakalakin mainitsi viime vuoden näyttelyn yhteydessä: "Muutamat 'venyivät' vasta kehästä poistuttuaan uhon ja hännän laskettua." Muutenkin tämän näyttelyn valiourokset tekivät raskaan ja löysän vaikutelman, kun sen sijaan paimensukuinen uros uhotessaan on kuin jännittynyt jousi.

Toinen mietiskelyn aiheuttaja oli eräs paimensukuinen narttu, joka oli X-rekisterin koirana hakemassa pennuilleen Kennelliiton siunausta. Edellisellä yrittämällä se oli saanut nollan "porokoiramaisena" Se edustaa mielestäni yhtä katoamassa olevaa tyyppiä, joka pitäisi täyttää ja pistää eläinmuseoon. Sillä on takajaloissa jopa komeat kaksoiskannukset, mikä ominaisuus on Antero Hakalan mielestä selvä linkki läntisiin paimenkoiriin, koska laikoilla ei esiinny kannuksia. Tässä

näyttelyssä koira sai kakkosen, koska "ei kannaa häntää selällä". Kehän laidalta kuului kuitenkin kommentti "selvä porokoiraa". Minua ihmetyttää vain, miksi tätä "selvää porokoiratyyppiä" ei löydy lapinporokoirakehistä, vaan NE ovat nykyisin aivan toisen näköisiä!?

Siis porokoiramaisuudesta on tullut pelkkä herja ja haukkumanimi kun

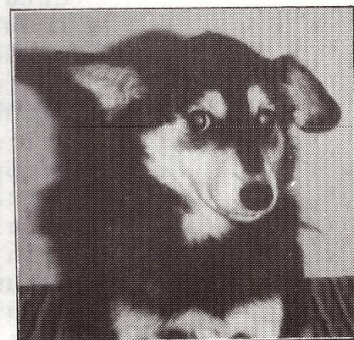
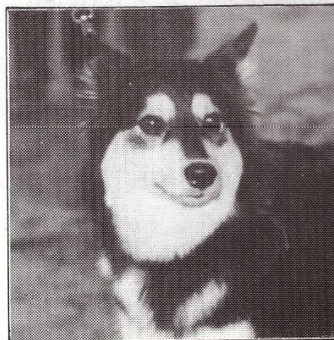
Kumpi meist on mahtavin! Veteraaniurokset Peski Suohkku 18457M/76 ja Peski Naappu 3874A/76. Kuva: Risukarhin kennel.

↑ Narttu Hilla, i. Peski Ceepunhutsi, e. Peski Hiutale. Kuva: Marja Masalin. (Takajaloissa kaksoiskannukset.)

↓ Cigga, porokoiraa Enontekiön Kovan kylästä. Omistaja Marri Ifström Kuva: Marja Masalin.

JA NÄYTTELYMENESTYKSESTÄ

näyttelysokea silmä ei enää tunnista aitoa ulkonäköä. Minä pidän suurena rikkautena sitä, että meidän koirissamme on vielä jäljellä näitä vanhoja tyyppisiä, jotka pystytään johdattamaan taaksepäin tiettyihin linjoihin ja sukuihin.

Paimenkoiratyyppisiä uroksia. →

→
Paimensukuiset Peski Muhvi 13201X/82 ja Peski Silko 8482H/82 ovat saaneet jopa sertin sattumalla uhoamaan oikeaan aikaan oikeassa paikassa. Huomatkaa koirien takakulmaukset ja hännän kiinnityskohta. Kuva: Marja Masalin.

Pystykorvatyyppisiä uroksia. ↘

